

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

203313

การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวก 6 สี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
THE DEVELOPMENT OF CREATIVE WRITING SKILLS BY SIX
THINKING HATS IN THAI LANGUAGE
FOR PRATOMSUKSA VI STUDENTS

นางศิริรัตน์ อัครแสง

วิทยานิพนธ์เพื่อปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

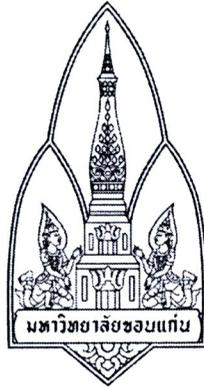
พ.ศ. 2553

๐๐๐๒๕๖๙๕๙

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

203313

การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวก 6 สี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
THE DEVELOPMENT OF CREATIVE WRITING SKILLS BY SIX
THINKING HATS IN THAI LANGUAGE
FOR PRATOMSUKSA VI STUDENTS

นางศิริรัตน์ จิตแสง

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2553

การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวด 6 ติ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นางศิริรัตน์ จิตแสง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชา

หลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

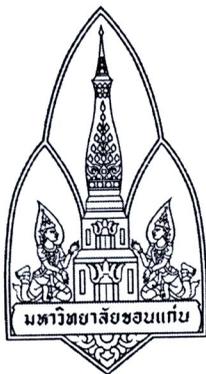
พ.ศ. 2553

**THE DEVELOPMENT OF CREATIVE WRITING SKILLS BY SIX
THINKING HATS IN THAI LANGUAGE
FOR PRATOMSUKSA VI STUDENTS**

MRS. SIRIRAT JITSANG

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULEFILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN CURRICULUM AND INSTRUCTION
GRADUATE SCHOOL KHON KAEN UNIVERSITY**

2010

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

หลักสูตร

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ชื่อวิทยานิพนธ์: การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวก 6 สี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์: นางศิริรัตน์ จิตแสง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร ชันโต ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา เปลื้องนุช กรรมการ
ดร. แสงสุรีย์ ดวงคำน้อย กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา เปลื้องนุช)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ลำปาง แม่นมาตย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สุวรรณน้อย)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ศิริรัตน์ จิตแสง. 2553. การพัฒนากิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบ
หมวด 6 สี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา เปลื้องนุช

บทคัดย่อ

203313

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการ
คิดแบบหมวด 6 สี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และศึกษา
ความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวด 6 สีให้มีคะแนนการเขียน
เชิงสร้างสรรค์ร้อยละ 70 และจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านหนองคัน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน
35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 12 แผน 2)
เครื่องมือสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ได้แก่ แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบทดสอบย่อยท้าย
วงจร แบบทดสอบความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์
แบบสังเกตการสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน และแบบบันทึกผลการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ การวิจัยในครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้
ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเมื่อสิ้นสุดทั้ง 4 วงจร ได้ทำการทดสอบวัดความสามารถด้านการ
เขียนเชิงสร้างสรรค์ แล้วนำมาสรุปวิเคราะห์ปรากฏผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การพัฒนากิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวด 6 สี กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรม 5 ขั้นตอน
ในขั้นนำสร้างความพร้อมและความคุ้นเคยให้นักเรียนมีความสนุกสนาน ขั้นรับความรู้นำความรู้ที่
น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนชั้นกระบวนการคิดแบบหมวด 6 สี ฝึกการคิด
ให้เป็นระบบ คิดหลายแง่หลายมุมคิดอย่างมีเหตุผลเพื่อเชื่อมโยงความคิดสู่งานเขียนนักเรียนกล้าคิด
กล้าเขียน ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นมีคะแนนทำวงจร
ดังนี้ 65.44, 74.42, 70.34, 79.31 ตามลำดับ

203313

2. ความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวด 6 สี่กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอกุฉินารายณ์จังหวัดชัยภูมิพบว่า นักเรียนมีคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์เฉลี่ยร้อยละ 80.14 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไปจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 77.14

Sirirat Jitsang. 2010. **The Development Writing Skills by Six thinking Hats in Thai Language for Pratomsuksa VI Students.** Master of Education Thesis in Curriculum and Instruction, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor: Asst. Prof. Dr. Nittaya Pluangnuch

ABSTRACT

203313

The objective of this research were 1) to develop Writing Skills by Six thinking Hats and 2) to study an effectiveness of the creative writing which means students over 70/70 percent of an effectiveness averaged point. The target group were 35 Pratomsuksa VI students in Bannongkun School, Phukeyo District, Chaiyaphum Province in academic year 2010. Material for the study included 1) 12 lesson plans based on Six thinking Hats 2) material for reflecting the learning management: behavior recording from of learning management, resulting recording from of learning management, evaluating form, interviewing form, evaluating from creative writing. 3) a test of the creative writing effectiveness. This research was applied a principle of workshop study in developing learning activities of the creative writing. After 4 circles accomplished, an effectiveness of the creative writing was tested and analyzed as below. The research findings were

1. The development of creative writing activities By Six thinking Hats in Thai for Pratomsuksa VI Students included 5 steps of activities of instruction emphasizing students to participate in varied activities were parted into several steps. During the introducing step, students were drilled to think freely, differently and systematically. As a result, the students were also able to develop their creative writing abilities increased. They made an average from the first spiral to the fourth spiral. of 65.44 %, 74.42 %, 70.34 % and 79.31 % respectively

2. Following the test of creative writing effectiveness by Six thinking Hats in Thai Language for Pratomsuksa VI Students of Bannongkun School, Phukeyo District, Chaiyaphum Province. it was found that students reached 80.14 percent of the effective averaged point of the creative writing and 27 from 35 students had over 70 percent of grade points for it meant 77.14 percent.

วิทยานิพนธ์นี้มอบส่วนดีให้บุพการีและคณาจารย์
วิทยานิพนธ์นี้ได้รับทุนอุดหนุนจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา เปลื้องนุช ที่ให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางตลอดจนข้อเสนอแนะข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาการดำเนินการ ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร ชันโต ที่กรุณาเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ และดร.แสงสุรีย์ ดวงคำน้อย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา เกียรติจรุงพันธ์ นางสาวมยุรี เหมือนพันธุ์ นางวรรณ วิชัยระหัด ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดทำให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบคุณนายทรงวุฒิ เต็มผล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองคันที่ให้กำลังใจและสนับสนุนในการศึกษาต่อ และคุณครูศุภินีย์ เต็มผลที่กรุณาเป็นผู้ช่วยวิจัย คณะครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างครบถ้วน

ความดีและประโยชน์อันพึงมีจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของคุณพ่อทอง-คุณแม่สมควร ทองอินทร์ ตลอดจนเพื่อน ๆ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนและผู้ที่มีความช่วยเหลือเป็นแรงใจที่ผลักดันให้ผู้วิจัยได้ประสบความสำเร็จตามที่หวังไว้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ศิริรัตน์ จิตแสง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
คำอุทิศ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
3. ขอบเขตของการวิจัย	5
4. นิยามศัพท์เฉพาะ	6
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545	7
2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	8
3. การเขียนเชิงสร้างสรรค์	14
4. กระบวนการคิด	28
5. การคิดแบบหวมวก 6 สี	31
6. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	39
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
1. ขอบเขตของการวิจัย	48
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
3. การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. รูปแบบการวิจัย	55
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
6. การวิเคราะห์ข้อมูล	60
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	62
1. การพัฒนาจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวด 6 สี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)	63
2. ความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการคิดแบบหมวด 6 สี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	73
3. การอภิปรายผล	75
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	78
1. สรุปผลการวิจัย	79
2. ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	88
ภาคผนวก ก	89
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ช่วยวิจัย	
- หนังสือราชการ	
ภาคผนวก ข	96
- คะแนนทดสอบย่อยท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 1-4	
- แบบแสดงค่าความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ (ค่าIOC)	
ภาคผนวก ค	109
- แผนการจัดการเรียนรู้	
- แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์	
- แบบทดสอบท้ายวงจร	
- แบบทดสอบความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ง	141
- แบบประเมินการแผนผังความคิด	
- แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์	
- แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน	
- แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู	
- แบบบันทึกผลการกิจกรรมการเรียนรู้	
ภาคผนวก จ	151
ผลงานนักเรียน	
ประวัติผู้เขียน	165

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ผลทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านหนองคัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชัยภูมิ เขต 2	3
ตารางที่ 2 มาตรการส่วนประเมนค่าระดับคุณภาพของแบบสังเกตพฤติกรรม	54
ตารางที่ 3 การแปลผลคะแนนข้อมูลแบบสังเกตพฤติกรรม	54
ตารางที่ 4 ขั้นตอนการตามวงจรปฏิบัติการ	58
ตารางที่ 5 ผลการทดสอบย่อยท้ายวงจรปฏิบัติการวิจัยที่ 1	64
ตารางที่ 6 สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจร การวิจัยเชิงปฏิบัติการวงจรที่ 1	65
ตารางที่ 7 ผลการทดสอบย่อยท้ายวงจรปฏิบัติการวิจัยที่ 2	68
ตารางที่ 8 สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจร การวิจัยเชิงปฏิบัติการวงจรที่ 2	68
ตารางที่ 9 ผลการทดสอบย่อยท้ายวงจรปฏิบัติการวิจัยที่ 3	70
ตารางที่ 10 สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจร การวิจัยเชิงปฏิบัติการวงจรที่ 3	70
ตารางที่ 11 ผลการทดสอบย่อยท้ายวงจรปฏิบัติการวิจัยที่ 4	71
ตารางที่ 12 สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจร การวิจัยเชิงปฏิบัติการวงจรที่ 4	72
ตารางที่ 13 ผลการทดสอบย่อยท้ายวงจรปฏิบัติการวิจัยที่ 1-4	72
ตารางที่ 14 ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยและจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ในการประเมินผล การเขียนเชิงสร้างสรรค์	74
ตารางที่ 15 คะแนนการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ท้ายวงจรการวิจัย เชิงปฏิบัติการที่ 1	97
ตารางที่ 16 คะแนนการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ท้ายวงจรการวิจัยเชิง ปฏิบัติการที่ 2	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 17 คะแนนการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทำยวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติกรที่ 3	101
ตารางที่ 18 คะแนนการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทำยวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติกรที่ 4	103
ตารางที่ 19 คะแนนความสามารถด้านการการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการพัฒนากระบวนการคิด แบบหมวด 6 สี	105
ตารางที่ 20 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของ องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 12 แผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน	107

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ 1	ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยปฏิบัติการที่ใช้ในการวิจัย	47
ภาพที่ 2	ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย กระบวนการคิด แบบหมวด 6 สี	51
ภาพที่ 3	แผนภูมิแสดงร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วย กระบวนการคิดแบบหมวด 6 สี วงจรที่ 1, 2, 3 และ 4	73